

УДК 58.072

ІНВАЗІЇ РОСЛИН ЯК НАСЛІДОК НЕВДАЛОЇ ІНТРОДУКЦІЇ**Божко Ельвіра, Ожинська Юлія***Національний педагогічний університет ім. М. Драгоманова, м. Київ**Науковий керівник: Журавель Наталія, к.б.н., доц.*

Ключові слова: інвазійні (інвазивні) види, інтродукція, *Galinsoga parviflora Cav*, *Impatiens parviflora DC*, *Solidágo canadénsis L*.

Інвазійні (інвазивні) види – види рослин, які раніше не росли на даній території, тобто такі види рослин поширилися в екосистему не характерного для них біологічних видів. Розглянемо вплив інвазійних видів на аборигенну флору на прикладі модельних видів.

Галінсога дрібноквіткова, або незбутниця (*Galinsoga parviflora Cav.*) - вид рослин роду Незбутниця (*Galinsoga*), широко поширалася по всій земній кулі. В Україні є небезпечним інвазійним видом. З сільськогосподарських угідь поширився на суміжні лісові площі, природні луки, ставши їх складовою частиною. Незбутниця виявилася дуже агресивною і почала витіснити з біоценозів природні (автохтонні) види. У траві рослин незбутниці дрібноцвітої ідентифіковано 15 амінокислот, у тому числі 9 незамінних для людини: аргінін, треонін, валін, метіонін, лейцин, ізолейцин, фенілаланін, гістидин і лізин. Решту з 15 амінокислот складають: аспарагінова кислота, серин, цистин, гліцин, аланін, тірозин. Переважають амінокислоти, що знаходяться у зв'язаному стані та входять до складу білкових молекул. У найбільшій кількості в сировині містяться аланін, аргінінілізин, яку вільному так і у зв'язаному стані. [2]

Розрив-трава дрібноцвіта (*Impatiens parviflora DC.*) — однорічна трав'яниста рослина роду розрив-трава (*Impatiens*) родини. Інші назви — розрив-трава дрібноквіткова, неруш мене, нетикалка, не чіпай-мене, розпорсник лісовий, слабівник. Рослина отруйна, але може також використовуватися як лікарська. Батьківщина рослини - Середня Азія. Переважно росте на садових ділянках, в напівтіні. Якщо його вчасно не знищувати, то може захопити всю ділянку суцільним килимом за якихось 2-3 роки. Період від проростання до цвітіння дуже короткий, а коробочка вистрілює насінням в радіус кількох метрів. Тому, цю рослину дуже складно вивести. [3]

Золотарник канадський (*Solidágo canadénsis L.*) може стрімко захопити нові землі. До того ж тварини, в тому числі дикі, не їдять золотарник. Золотарник канадський швидко закріплюється на луках, пасовищах, вигонах, меліорованих болотах, пустирях, лісових галявинах, вирубках. Ще одну загрозу несе заселення цієї рослини в лісах, де він поширюється по узліссях і вирубках. [1]

На сьогодні Золотарник канадський вже завдає невичерпної шкоди не тільки фауні України, але лісовому і сільському господарству країни. Наразі цей процес ще можна взяти під контроль. Але якщо не зупинити розповсюдження цієї рослини зараз, то вже через кілька років це може призвести до незворотного результату.

Висновок

Отже, інвазійних рослин є загрозою для біологічного різноманіття фауни і екології України. Тому одним із перших завдань українців-екологів, є збереження максимального різноманіття як екосистем, так і їх видів у цих екосистемах України. Таким ефективним методом відновлення біорізноманіття людиною є реінтродукція.

Список використаних джерел:

1. Золотарник канадський: чим небезпечний та як із ним боротися [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://kivertsi.rayon.in.ua/news/176284-chim-nebezpechnii-zolotarnik-ta-iak-iz-nim-borotisia>.

2. Незбутниця дрібноцвіта [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%B5%D0%B7%D0%B1%D1%83%D1%82%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%8F_%D0%B4%D1%80%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%BE%D1%86%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0#%D0%94%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F.

3. Розрив-трава дрібноцвіта [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%BE%D0%B7%D1%80%D0%B8%D0%B2-%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0_%D0%B4%D1%80%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%BE%D1%86%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0.